

Asia: VN/538/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi jätelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Yleiset säännökset (Luku 1)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 1 ja sen perusteluista

Kymenlaakson Jäte Oy on tyytyväinen hallituksen esitykseen jätelain muuttamisesta, koska esityksessä on otettu hyvin huomioon jätelakityöryhmän työssä ja muissa perusteellisissa taustaselvityksissä tehdyt vaikutusarvioinnit. Uskomme, että vain lakiesityksessä tehtävillä muutoksilla voidaan saavuttaa EU:n kiertotalouden toimintaohjelmassa ja EU:n jätesäädöspaketissa asetettujen kiertotalouden edistämistä ja luonnonvarojen kestäväää käyttöä koskevien tavoitteiden toteutuminen.

Lain 6 §:n määritelmiin tehdyt täsmennykset yhdyskuntajätteen osalta ovat tarpeelliset erilaisten tulkintojen välttämiseksi.

Lain 15 a §:ssä olevat edellytykset jäteperäisten materiaalien käytön edistämiseksi ovat tervetulleita mutta lain 15 b §:ssä olevat säädökset jäteominaisuuksia sisältävien materiaalien "dumppaamisen" estämiseksi vaatisivat kuitenkin vielä täsmennyksiä.

Yleiset velvollisuudet ja periaatteet (Luku 2)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 2 ja sen perusteluista

Jätelain kokonaisuutta ajatellen toiseen lukuun ehdotetut muutokset kuljetusjärjestelmien selkeyttämisen osalta ja kuntien ja tuottajien yhteistyövelvoitteesta ovat perusteltuja.

Näkemyksemme mukaan 15 §:ään ehdotetut erilliskeräysvelvoiterajat ovat tarpeellisia jätedirektiivin edellyttämien velvoitteiden täyttämisen ja jätehuollon kehittämisen nopeuttamiseksi.

Kokonaisuus, jossa kunta jatkossa huolehtii sekä kuljetusten järjestämisestä, että asetuksessa määriteltyjen erilliskeräysvelvoitteiden toteutumisesta on ylivertaisen tehokas nykyiseen kaksoisjärjestelmään verrattuna. Esimerkkinä kiinteistönhaltijan järjestämän kuljetuksen

tehottomuudesta on Kouvolasta, jossa pakkausjätteet kuuluivat kiinteistönhaltijan järjestämän kuljetuksen piiriin. Vuonna 2018 Kymen jätelautakunnan konsulttiyhtiö Pöyryllä teettämän kuljetusjärjestelmätarkastelun mukaan Kouvolassa asumisessa syntyviä pakkausjätteitä kuljetti 5 kuljetusliikettä, joten reittioptimointi ei voi olla tehokasta kun eri yhtiöiden autot kiertävät samoja katuja peräkkäin. Isännöitsijöiden antamien vastausten mukaan 24 %:lta kiinteistöistä puuttui edelleen pakkauslasin keräysastia ja metallin ja keräyskartonginkin keräysastiat puuttuivat 16 %:lta kiinteistöistä. Kymenlaakson Jäte Oy:n tekemän kiinteistöjen jäteastiarekisterin päivitystyön yhteydessä havaittiin, että isännöitsijöiden arviot ovat todellisuuteen verrattuna kaunisteltuja, sillä monilta reiteiltä näytti vaadituista astioista puuttuvan jopa 1/3-osa jätehuoltomääräysten mukaan vaadittavista astioista, vaikka keräysveloitteet ovat tulleet metallille ja kartongille vuoden 2011 alusta ja lasille vuoden 2016 alusta.

Muutamia huomioita ehdotetuista muutoksista alla.

15 § Jätteiden erilliskeräysvelvollisuus

Pidämme 15 §:ssä esitettyjä edellytyksiä paikalliseen poikkeamiseen erittäin tärkeinä toimivan ja tehokkaan jätehuollon turvaamisen kannalta. Mahdollisuus perusteltuun, paikalliseen velvoitteista poikkeamiseen on olennaista sisällyttää pykälään, sillä sen avulla voidaan säätää asetuksen tasosta poikkeavia velvoiterajoja ottaen huomioon paikalliset ja alueelliset olosuhteet sekä kohtuullisuuden vaatimus.

Kannatamme ehdotettua sääntelytapaa, jossa asetuksen tasolla säädettävistä asumiseen kohdistuvista erilliskeräysvelvoitteista voitaisiin säädettyjen edellytysten täytyessä poiketa jätehuoltomääräyksissä myös löyhempään suuntaan olosuhteiden niin vaatiessa.

Kunnan vastuulla oleva jätehuolto (luku 5)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 5 ja sen perusteluista

5 lukuun ehdotetut muutokset selkeyttäisivät viimeinkin jätehuollon pelisääntöjä kentällä, koska 5 lukuun ehdotetut muutokset ovat välttämättömiä kuntavastuullisen jätehuollon kokonaisuuden ja koko jätteen kuljetustoiminnan kehittämiseksi.

Ns.kaksoisjärjestelmän olemassaolo on kiistatta hidastanut alan kehitystyötä lähes viimeiset 40 vuotta.

1.4.1983 alkaen voimassa olleiden jätelakien mahdollistama jätteenkuljetusten kaksoisjärjestelmä on tunnistettu kunnallisen jätehuoltojärjestelmän kiperimmäksi ongelmaksi.

Kaksoisjärjestelmän olemassaoloon liittyvä hallinnollinen taakka on näivettänyt alan toimijoiden kykyä aitoon kehitystyöhön. Toistuvat ja pääsääntöisesti vain kuljetusjärjestelmäkysymyksen takia pitkittyneet lainsäädäntöhankkeet ovat kuormittaneet valmistelijoita ministeriöissä, toistuvat kuljetusjärjestelmäpäätökset, niihin liittyvät selvitykset ja jatkuvasti meneillään olevat kuljetusjärjestelmäpäätöksistä ja jätehuoltomääräyksistä nostetut valitusprosessit ovat vieneet valtavasti aikaa ja energiaa kunnissa, jätelaitoksissa ja tuomioistuimissa. Se on kaikki ollut pois kokonaisvaltaisesta kuntavastuullisen jätehuollon kehittämistä. Seuraus on ilmennyt tehottomuutena kierrätystavoitteiden ja ympäristöhyötyjen saavuttamisessa, riitelynä kunnissa, jätelautakunnissa ja eduskunnassa sekä rakentavan yhteistoiminnan vaikeutena suoritusportaassa.

Kriisivalmiuden ylläpidossa jätehuoltojärjestelmän yhtenäistäminen koko maassa olisi ensiarvoisen tärkeää. Kuvitellaan tilannetta, jossa nyt käsillä oleva pandemia olisi täyttänyt sairaalat ja sairastuttanut samanaikaisesti massoittain työikäisiä koko maassa. Myös jätteenkuljetukset tuli priorisoida ja varmistaa kriittisten kohteiden hoitaminen, myös silloin kun kuljettajista iso osa on pois rivistä. Miten tämä olisi käytännössä koko maassa onnistunut? Kunnan järjestämistä vastuulla olevilla alueilla valmiussuunnitelmat tehtiin ja testattiin, mutta miten kiinteistöhaltijan järjestämällä alueilla vastaavasti sairaaloiden ja muiden kriittisten kohteiden jätehuolto olisi järjestetty, jos urakoitsijat itse olisivat sairastuneet?

35 § Kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestäminen

Kiitämme jätelain 35 §:ään ehdotetuista kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestämisen muutoksista. Katsomme ehdotetut muutokset välttämättömiksi ja perustelemme näkemystämme seuraavasti:

Ehdotettu kuljetusjärjestelmä uudistus, jossa kiinteiden jätteiden osalta luovutaan kokonaan kiinteistö haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta, on merkittävä askel kohti yhteisten kierrätystavoitteiden saavuttamista. Kaksoisjärjestelmään kytkeytyvä kuljetusten järjestämisen epäyhtenäisyys on puolestaan vaikeuttanut olennaisesti jätelain muutoksen valmistelun yhteydessä toteutetuissa selvityksissäkin tunnistetusti kierrätystavoitteisiin pääsemistä sekä aiheuttanut kohtuutonta hallinnollista kuormaa jätehuoltoviranomaisille, kunnille sekä tuomioistuimille.

Katsomme, että jätteenkuljetusten kaksoisjärjestelmästä luopuminen on välttämätön edellytys yhdyskuntajätehuollon kierrätystavoitteisiin pääsemisessä.

Tehdyissä asiantuntijaselvityksissä (esimerkiksi Suomen Ympäristökeskuksen tuottama ”JÄTEKIVA”) on myös todettu, että ainoastaan kunnan järjestämässä kiinteän jätteen kuljetuksessa kunnan on mahdollista toimeenpanna erilliskeräysveloitteet kattavasti, tehokkaasti ja kasvavan logistiikan ympäristövaikutukset minimoiden, hyödyntäen kaikkia käytettävissä olevia keinoja. Näitä keinoja ovat muun muassa lajitteluun kannustava jätetaksa, keräysmenetelmien, kuten yhteis- ja monilokerokeräyksen laaja ja systemaattinen kehittäminen sekä hyödyntäminen, jätteenkuljetusten logistiikan kokonaisvaltainen suunnittelu sekä kuntien ja tuottajien pakkausjätteiden keräyksen yhteistyöhön liittyvän tuottajien maksaman korvauksen päätyminen kuntalaisten hyväksi ehdotetun mukaisesti.

Yrittäjäyhdistykset ja jätteenkuljetusliikkeiden edunvalvonta ratsastavat selvityksissään sillä, että liki 70 %:lla kunnissa on vielä käytössä kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus. Vuosikymmeniä jatkuneella elinkeinopoliittisiin argumentointeihin perustuvalla pelottelulla ne itse ovat pystyneet pienissä kunnissa ja jätelautakunnissakin vesittämään asiantuntijalautakuntien esittämät ja selvitysten osoittamat jättepoliittiset perusteet keskitetyksi hoidetun kuljetusjärjestelmän käyttöönnotosta. Samat tahot ovat viimeisenä keinonaan suurelta osin tekaistuihin argumentteihin perustuen pyrkineet loputtomilla valituksillaan ja oikaisupyynnöillään viivästyttämään myös jo tehtyjen päätösten täytäntöönpanoa. Yli 80 % suomalaisista kuuluu kunnan järjestämien kuljetusten piiriin, mikä osoittaa, että isommissa kunnissa on päätöksiä pystytty tekemään selkeästi paremmin tarkoituksenmukaisuus- kuin tunneperusteilla.

On kuvaavaa, että niissä jätelaitoksissa, joiden toiminta-alueilla on ollut pitkään käytössä kunnan järjestämä jätteenkuljetus, on voitu keskittyä aidosti kierrätyksen ja muun jätehuollon kehittämiseen.

Kymenlaakson Jäte Oy:n toimialueella on hyvin sekalainen järjestelmä, jossa:

- Mäntyharjulla kaikki jätteet, myös sako- ja umpikaivolietteet kuuluvat kunnan järjestämän kuljetuksen piiriin.
- Iitissä kaikki jätteet, lukuun ottamatta sako- ja umpikaivolietteitä kuuluvat kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen piiriin
- Kouvolassa loppujäte, biojäte ja muovipakkausjäte kuuluvat kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen piiriin. Kartonki-,metalli- ja lasipakkausjäte kuuluvat kiinteistönhaltijan järjestämän kuljetuksen piiriin 30.6.2021 saakka. Pakkausjätteiden kuljetuksen on voinut tilata vapaaehtoisesti myös kunnan kuljetuksesta.

- Kotkassa loppujäte ja biojäte kuuluvat kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen piiriin. Muovipakkausjäte kuuluu kunnan kuljetusvastuulle erillisellä kokeilupäätöksellä. Kartonki-, metalli- ja lasipakkausjäte kuuluvat kiinteistönhaltijan järjestämän kuljetuksen piiriin. Pakkausjätteiden kuljetuksen on voinut tilata vapaaehtoisesti myös kunnan kuljetuksesta.
- Hamina, Pyhtää, Miehikkälä, Virolahti ja Lapinjärvi kuuluvat kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen piiriin.

Tämä hajanaisuus on suuresti hankaloittanut koko toimialueen yhteisten jätehuoltomääräysten laatimista. Myöskään lautakunnan vahvistama taksa ei koske kaikkien kuntien alueella asuvia, joten kannustavien elementtien ulottaminen koko alueelle on mahdotonta. Viranomaisen on erittäin hankalaa seurata järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittyneiden kiinteistöjen tilannetta ja erilliskeräysveloitteiden noudattamista tietojen pirstaleisuudesta ja eriaikaisuudesta johtuen. Kierrätystavoitteiden saavuttamisen edistäminen on hankalaa, koska toimijoita on paljon, yksittäiset kunnat ovat pieniä ja taajamat hajallaan.

Kunnan järjestämä jätteenkuljetus takaisi tasapuolisen ja kohtuullisen jätehuoltopalvelun hinnoittelun ja parantaisi jätteenkuljetuspalvelujen saatavuutta koko toimialueella. Useissa kunnissa kiinteistön haltijan jätteenkuljetusjärjestelmässä toimii vain yksi yritys. Tämä kiinteistönhaltijan jätteenkuljetusjärjestelmämalliin liittyvä markkinoiden toimimattomuus heikentää asukkaiden tasapuolista kohtelua ja jätehuollon kustannusten kohtuullisuutta.

Pykälän perusteluissa avatut siirtymäajat ovat nähdäksemme tarpeen ja kohdallaan, sillä sekä kunnille että yrityksille on hyvä turvata riittävästi aikaa muutoksiin valmistautumiseen. Näkemyksemme mukaan on hyvä, että erilliskerättävien jätteiden kuljetuksia koskeva kahden vuoden siirtymäaika olisi yhdenmukainen ehdotettujen kiinteistöittäistä erilliskeräystä koskevien siirtymäaikojen kanssa.

Katsomme tarpeelliseksi tunnistaa, että siirtymäajat yhdessä 36 §:ssä esitetyn markkinavuoropuheluvaatimuksen ja vapaaehtoisen parhaisiin kilpailutusikäntöihin kytkeytyvän työn kanssa mahdollistavat pienillekin jätteenkuljetusyrityksille mahdollisuuden tutustua ja osallistua jätteenkuljetuspalveluiden julkiseen hankintaan, mikäli ne eivät ole aiemmin kilpailutuksiin osallistuneet.

36 § Kunnan järjestämä jätteenkuljetus

Jätteenkuljetusten urakoiden kilpailuttamista koskevaa sääntelyä ehdotetaan tarkennettavaksi selvästi nykyisestä, tavoitteena on parantaa erityisesti pienten ja keski suurten yritysten mahdollisuuksia saada kuljetusurakoita. Pidämme ehdotetun säännöksen tavoitteita erittäin kannatettavina.

Näemme markkinavuoropuhelun lisäämisen pykälään positiivisena asiana, vaikka käytäntöä onkin otettu jo laajasti käyttöön pelkästään hankintalain nojalla. Myös Kymenlaakson Jäte Oy on järjestänyt markkinavuoropuhelutilaisuuksia ja sillä tavoin pyrkinyt ottamaan yritysten näkemykset huomioon.

Markkinavuoropuhelun ohella on kuitenkin olennaista kehittää yhteisiä käytäntöjä ja lisätä pk-yritysten tietoutta ja osaamista kilpailutuksiin osallistumisessa. Pidämme hyvinä myös ehdotukseen sisältyviä säännöksiä pk-yritysten erityisestä huomioinnista jätteenkuljetusten kilpailutuksissa sekä kilpailutuksiin osallistuvien yritysten tasapuolisesta kohtelusta. Myös kilpailutuksia suorittavat jätelaitokset haluavat, että jätteenkuljetusten kilpailutuksiin osallistuu mahdollisimman paljon kaikenkokoisia yrityksiä. Alan keskittyminen vain muutamalle toimijalle ei ole kenenkään etu. Pykälän perusteluissa mainitusta alueiden jakamisesta ja mahdollisuudesta rajoittaa vain rajoitettu määrä alueita kilpailutuksessa, tulee kuitenkin huomioida, ettei säädös saa johtaa työn pilkkomiseen kannattamattoman pieniin urakoihin tai toisaalta kiellettyyn markkinoiden jakamiseen. Säädös rikkoo nähdäksemme myös selvästi vapaan, rajoittamattoman kilpailun periaatetta.

Näkemyksemme mukaan ehdotettu säännös kuitenkin perusteluineen ohjaa tarkoituksenmukaisella tavalla kuntien jätelaitosten jätteenkuljetuspalveluiden hankintaa ja lisää vuoropuhelua kuljetushankintojen kriteeristön kehittämiseksi ja yhteistyön parantamiseksi.

Pykälän lopussa olevan, asiakkaan tiedonsaantioikeutta kuvaavan, 4 momentin velvoittavuutta on lisätty, sanamuoto on kuitenkin tarpeettoman määräsidonnainen, koska etenkin pientaloalueilla ja haja-asutusalueella lähitulevaisuudessakin tyhjennys tapahtunee useimmiten punnitsemattomalla kalustolla, jolloin painoja ei ole käytettävissä ja astian täyttöasteella on suuri merkitys. Näin raportoitavissa on vain tiedot tyhjennyskerroista jätelajeittain, mikä tieto jo nykyiselläänkin pääsääntöisesti sisältyy asiakkaalle palvelusta annettavaan laskuun.

37 § Kiinteistön haltijan järjestämä saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetus

Näkemyksemme mukaan myös saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetus tulisi säätää kunnan järjestämisvastuulle. Näin ollen jätelain 37 § voitaisiin poistaa tarpeettomana, mikä selkeyttäisi edelleen vastuunjaon sääntelyä, poistaisi tulkinnanvaraiset kuljetusjärjestelmäpäätökset ja olisi ennen kaikkea perusteltua ympäristöterveyden kannalta.

Kunnan järjestämässä lietteenkuljetuksessa kunta kilpailuttaa lietteen kuljetuksen toimijoita, joilla on tehtävään soveltuva kuljetuskalusto, ja varmistaa ajonohjauksjärjestelmällään, että liete haetaan kaikilta kiinteistöiltä oikea-aikaisesti ja että liete päättyy asianmukaiseen vastaanotto paikkaan. On

itsestään selvää, että lietteenkuljetuksia ei miltään osin yhdistetä, eikä ole tarpeenkaan yhdistää, kiinteän jätteen kuljetusjärjestelyihin. Asiakkaiden erityiset tarpeet tyhjennysten ajankohdalle tai muille palvelun erityispiirteille voidaan yhtä hyvin toteuttaa kunnan järjestämässä lietteenkuljetuksessa.

39 § Tiedot kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta

Katsomme, että esitetty 39 §:n vaatimus säännöllisestä tietojen luovuttamisesta kunnan jätehuoltoviranomaisille neljännesvuosittain sähköisesti muokattavassa muodossa on tärkeä jätehuollon kokonaisuuden toimivuuden ja sen kehittämisen kannalta myös jo siirtymäajalle. Kilpailutusten valmistelu ilman kunnollista tietoa järjestelmään liitettävistä kiinteistöistä ja niiden astia- ja ajorytmitystiedoista on omiaan johtamaan ristiriitatilanteisiin urakoiden alussa, jos kilpailutetut ja todelliset määrät poikkeavat toisistaan.

41 § Jätteen luovuttaminen kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai alueelliseen vastaanottoaikkaan

Ehdotetun 41.3 §:n mukaan kiinteistön haltija voisi järjestää erilliskerätyn pakkausjätteen kuljetuksen, jos kiinteistö ei kuuluisi 15 §:n 3 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettujen erilliskeräysvelvoitteiden tai kunnan jätehuoltomääräyksissä (91§) nimenomaisesti määriteltyjen pakkausjätteen kiinteistöittäistä erilliskeräystä koskevien velvoite-rajojen piiriin.

Katsomme, että ehdotetussa muodossa 41.3 § johtaa vastuunjaon hajautumiseen lakimuutoksen tavoitteiden vastaisesti. Säännös mahdollistaisi sen, että alle 5 huoneiston kiinteistöille voisi tarjota palveluita samaan aikaan sekä kunnan jätelaitos että yksityinen palveluntarjoaja. Tällainen tilanne johtaisi järjestelmän logistisen kokonaisuuden hajoamiseen ja jätteenkuljetusten lisääntymiseen pientaloalueilla, mikä lisäisi tarpeettomasti kuljetusten haitallisia ympäristövaikutuksia sekä vaikuttaisi kielteisesti asuinalueiden turvallisuuteen.

Nykyisessä tilanteessa, jossa jokaisen kotitalouden jätteiden lajittelupanos on tärkeä, ei kunnallekaan tulisi asettaa keinotekoisia esteitä keräyksen järjestämiseen, mikäli se on tarkoituksenmukaista toteuttaa. Asetuksen tai jätehuoltomääräysten erilliskeräysvelvoitteita täydentävän kunnan keräyksen mahdollisuus tulisivikin turvata nykyisellä tapaa asuinkiinteistöjen kiinteistöittäisessä pakkausjätteiden keräyksessä.

Tuottajavastuu ja juomapakkaukset (Luvut 6 ja 7)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 6 ja 7 sekä niiden perusteluista

Näkemyksemme mukaan kuntien ja pakkausten tuottajien yhteistoiminta pakkausjätteen erilliskeräyksessä on todettu hyväksi toimintatavaksi, joka olisi syytä vakiinnuttaa valtakunnalliseksi tavaksi toimia varsinkin kierrätystavoitteisiin pääsemisen näkökulmasta. Pakkausjätteen kerääminen tiiviissä yhteistyössä tuottajien kanssa palvelee niin tuottajien, kuntien kuin asukkaidenkin etuja. Lausumme alla yksityiskohtaisemmin 6 ja 7 lukujen yksittäisten pykälien muutosehdotuksista.

49 a § Kunnan ja pakkausten tuottajan yhteistoiminta pakkausjätteen erilliskeräyksessä

Näkemyksemme mukaan kuntien ja pakkausten tuottajien yhteistoiminnan kehittäminen pakkausjätteen erilliskeräyksessä on olennaista kierrätystavoitteiden saavuttamisen kannalta. Yhteistoimintavelvoite mahdollistaa nykyisen pakkausjätteiden kiinteistöittaisen erilliskeräyksen toimintamallin, jonka mukaisesti kunta jo monin paikoin järjestää pakkausten keräyksen asuinkiinteistöltä, laajentamisen koko Suomeen ja sen edelleen kehittämisen.

Pakkausjätteen keräämisen toteuttaminen tiiviissä yhteistyössä tuottajien kanssa mahdollistaa paremman jätteiden keräämisen kokonaissuunnittelun ja tehokkaamman logistiikan hyödyntämisen, joka palvelee niin tuottajien, kuntien, asiakkaiden kuin yhteiskunnankin etuja. Kun kunnat järjestävät seka- ja biojätteen lisäksi pakkausjätteiden keräyksen, on mahdollista järjestää pakkausten lisäksi muiden samaa materiaalia olevien tuotteiden yhteiskeräys (esimerkiksi muovipakkausten ja muiden muovien keräys sekä metallipakkausten ja kotitalouksien muun pienmetallin yhteiskeräys). Myös muut keräysmallit, kuten monilokerokeräys tai yhteiskeräys etenkin pientaloalueilta, ja kierrätykseen ohjaaminen kannustavalla jätetaksalla edellyttävät sitä, että kunnat järjestävät pakkausjätteiden keräyksen kiinteistöillä.

Kuntien ja tuottajien toimiessa lakisääteisessä yhteistyössä pakkausjätteiden keräämisessä, tilanne on myös asukkaiden kannalta merkittävästi parempi, sillä asukas saa kaikki jätehuollon palvelut yhdeltä toimijalta, kunnan jätelaitokselta. Kunnan toteuttaessa pakkausjätteen kiinteistökeräyksen, mahdollistetaan kunnalle myös jätehuollon kokonaisuuden tehokkaampi ohjaaminen ja seuraaminen, mikä ei onnistu mallissa, jossa kunta ja tuottajat keräävät kumpikin omalle vastuulleen kuuluvat jätelajit.

Tehokas logistiikka optimoi kuljetusmäärät- ja reitit, mikä vähentää kuljetusten aiheuttamia päästöjä. Lakisääteisen yhteistyön malli mahdollistaa kokonaisvaltaisen neuvonnan ja palveluntarjonnan kiinteistöille: asukkaat voisivat olla kaikissa jätehuoltoon liittyvissä asioissa jatkossa yhteydessä kunnalliseen jäteyhtiöön, joka hoitaisi keskitetysti palvelut ja räätälöisi niitä sopiviksi kiinteistön kokonaisuuden sekä erilliskeräykseen kohdistuvat veloitteet ja mahdollisuudet huomioon ottaen.

Lisäksi katsomme, että ehdotuksen mukainen malli varmistaa, että tuottajilta saatava korvaus päätyy sellaisenaan alentamaan asukkaiden suorittamia, pakkausjätteiden tyhjennyksistä aiheutuvia maksuja. Nykyisen jätteenkuljetusten kaksoisjärjestelmän jatkuessa olisi mahdotonta varmistaa, että korvaukset todella käytettäisiin siten, että niistä olisi hyötyä asukkaille. Edellä mainitsemastamme Pöyryn selvityksestä käy ilmi, että kuljetusliikkeiden omien ilmoituksen mukaan kerätty pakkauslasi viedään tuottajayhteisöjen järjestämään vastaanottoterminaaliin, koska sen saa jättää sinne ilman vastaanottomaksua, mutta metallijäte ja kartonki viedään alueella toimiville yrityksille, jotka maksavat niistä, joten kuljetusliikkeet ovat käytännössä ottaneet itselleen ja myyneet tuottajayhteisöille kuuluvan metallijätteen, joka olisi jätelain 41 ja 49 §:en mukaisesti pitänyt toimittaa maksutta tuottajien ylläpitämiin vastaanottoterminaaleihin.

Kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kertyvien jätemateriaalien laadun valvonta ei ole kerääjän intressissä ja sen takia lajittelussa esiintyviin puutteisiin on lähes mahdoton puuttua.

49 b § Kunnille maksettavista korvauksista sopiminen ja pakkausten tuottajan kustannusvastuu

Toteamme, että ehdotetut, kuntien ja tuottajien yhteistoimintaa koskevat säännökset ovat perusteltuja. Yhteistoiminta, jossa tuottajien korvauksista sovitaan valtakunnallisilla sopimuksilla, varmistaa korvaustenpäättymisen läpinäkyvästi asukkaiden hyödyksi.

Muut jätelain pykälät

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen muista luvuista ja niiden perusteluista

78 § Kunnan jätemaksu

Katsomme, että pykälän muuttaminen toimii kokonaisuuden näkökulmasta hyvin, mikäli myös pakkausjätteiden lakisääteinen yhteistyö kuntien ja tuottajien kesken toteutuu ehdotetulla tavalla ja mikäli jätteenkuljetusjärjestelmään kohdistuva hallituksen esitysluonnoksessa ehdotettu uudistus toteutuu. Ainoastaan kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kunta päättää täysimääräisesti asukkaiden maksamista tyhjennysmaksuista kattaen sekä jäteastioiden kuljetuksen että jätteen käsittelyn.

91 § Kunnan jätehuoltomääräykset

Pidämme valittua sääntelyratkaisua perusteltuna esitetty kokonaisuus (ml. kunnan järjestämä jätteenkuljetus kiinteissä jätteissä) huomioiden. Ehdotettu asetuksen ja jätehuoltomääräysten yhdistelmä täydentävät toisiaan. Yhdistelmä mahdollistaa paikallisten olosuhteiden huomioon ottamisen erilliskeräysveloitteiden toimeenpanoa pohdittaessa.

Huomautamme, että säännöksen perusteluihin tulee kuitenkin lisätä maininta kunnan mahdollisuudesta antaa asukkaille vapaaehtoista erilliskeräystä koskevia määräyksiä velvoittavan erilliskeräyksen ohella. On tärkeää, että velvoittavien säännösten ohella jätelailla tuetaan kuntien mahdollisuuksia asukkaiden vapaaehtoisuuteen perustuvien palveluiden tason parantamiseen silloin, kun se on ympäristöllisesti kestävä ja kustannustehokasta sekä tuo lisäarvoa asukkaille.

Muiden lakien muutettavat pykälät (ympäristönsuojelulaki, kemikaalilaki, rikoslaki ja laki rikesakkorikkomuksista)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ympäristönsuojelulakiin, kemikaalilakiin, rikoslakiin ja ehdotetuista pykälämuutoksista ja niiden perusteluista

-

Asetusyhteenvedo

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätealan asetuksiin ehdotettavien muutosten keskeisestä sisällöstä

Näkemyksemme mukaan velvoiterajojen asettaminen sekä kotitalouksille että muille jätteenhaltijoille on tarkoituksenmukaista, ja ehdotetut erilliskeräysvelvoiterajat ovat perusteltuja kierrätysastetavoitteiden saavuttamiseksi sillä edellytyksellä, että kunnalle jätetään laissa poikkeamismahdollisuus tarvittaessa asetukseen säädetyistä. Korostamme, että kunnille olisi hyvä myös muutetussa lainsäädännössä jättää mahdollisuus määritellä asetuksissa säädettäviä velvoitteita laajemmalle ulottuvasta, kiinteistöittäisestä pakkausjätteiden keräyksestä. Näin kaikille asukkaille annettaisiin mahdollisuus itse tukea kierrätystavoitteisiin pääsemistä.

Vaikutusten arviointi

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perustelujen luvuista 4.2-5.

Katsomme, että vaikutusten arvioinnissa esitetyt tulokset ovat hyvin johdonmukaisia ehdotettuihin säännöksiin nähden. Varsinkin tausta-aineistona olleet vaikutusarvioinnin raportit ovat huolellisesti laadittuja ja tarjoavat sekä faktatietoa että perusteltuja arvioita ehdotuksen vaikutuksista. Vaikutusten arviointi perustuu lainvalmistelussa ja työryhmätyössä tehtyihin arvioihin sekä selvityksiin ja katsomme, että ehdotettu sääntelykokonaisuus vastaa sitä, mitä vaikutusten arvioinnista saatujen tulosten perusteella tulisi ottaa huomioon.

Muuta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perusteluiden muista osista ja muista mahdollisista asioista

Kiitämme hyvin valmistellusta hallituksen esitysluonnoksesta.

